

1981

Monografi

- 8101 **Reformpolitik eller tillbakagång.** // Pappersindustriarbetareförbundet. Avdelning 21 : jubileumsskrift 1961–1981. – [Nymölla : Avd.], 1981. – S. 51–54
Äo: Allmän tilläggs pension; Ekonomisk politik; Facklig-politisk samverkan; Löntagarfonder; Miljöfrågor; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Regeringspolitik, Fälldin 2; Skattepolitik

Tal

- 8102 **Allmänpolitisk debatt.** // Riksdagens protokoll. – 1980/81:71, s. 10–17, 26–28, 31–33
Äo: Borgerliga regeringar och löntagarna; Budgetunderskott; Ekonomisk politik; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Politisk ledning; Regeringspolitik, Fälldin 2; Räntepolitik
- 8103 **Allmänpolitisk debatt.** // Riksdagens protokoll. – 1981/82:7, s. 4–12, 20–21, 23–24, 42–43, 49–50, 62–64, 67–68
Äo: Arbetslöshet; Ekonomisk politik; Högerkrafternas propaganda; Löntagarfonder; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Pensionärer; Politisk ledning; Regeringspolitik, Fälldin 3; Ungdomsarbetslöshet
- 8104 **Anförande av Olof Palme.** // Svenska fabriksarbetareförbundet. Kongress (27 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – D. 1, s. 116–129, 130
Äo: Ekonomi; Ekonomisk politik; Framtidstro; Nykonservatism; Nyval; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Regeringskrisen 1981; Regeringspolitik, borgerlig; Skattepolitik; Ådalen 1931

- 8105 **Anförande av Olof Palme.** // Svenska lantarbetareförbundet. Kongress (15 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – S. 182–190, 192–193
Äo: Argentina; Biståndspolitik; Brandtkommissionen; El Salvador; Fattigdom, världsekonomi; Kapprustning; Livsmedelsförsörjning; Nord-syddialogen; Regeringskrisen 1981; Supermakterna; Tortyr; U-länderna
- 8106 **Barn och familj.** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – C, s. 187–196, 215–218, 220–221
Även publ.: Rättvisans moral. // En levande vilja / Olof Palme ; [red.: Sven Ove Hansson]. 1987. S. 185–197. [Utdrag]
cf. 8701
Äo: Ansvar; Barn; Demokratisk socialism; Etik; Familjepolitik; Frihet; Jämlikhet; Moral; Människovärde; Nyliberalism; Ondska; Solidaritet; Ungdomsarbetslöshet; Ungdomsfrågor
- 8107 **Chile nos concierne :** [tal vid invigningen av Salvador Allende-utställning på Rönneberga kursgård den 11 september 1981] / traducción de Roberto Broschek. // Suecia y América Latina : antología de documentos políticos / selección y coordinación: José Goñi. – Buenos Aires : Puntosur ; Stockholm : Latinamerika-institutet (LAIS), 1987. – S. 148–151
cf. 8703
Äo: Allende, Salvador; Chile; Diktatur; Monetarism; Mänskliga rättigheter; Tortyr
- 8108 **[Ekonomisk demokrati och löntagarfonder].** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – C, s. 40–42; D, s. 160, 161
Äo: Demokrati; Högerkrafternas propaganda; Kapitalism; Löntagarfonder; Marknadsekonomi
- 8109 **Den ekonomiska politiken.** // Riksdagens protokoll. – 1980/81:161, s. 90–100, 118–119, 120–121
Även publ.: Borgerlig samling – borgerlig splittring. // En levande vilja / Olof Palme ; [red.: Sven Ove Hansson]. 1987. S. 63–76. [Utdrag]
cf. 8701
Äo: Blockpolitik; Ekonomisk politik, moderaterna; Ideologier; Liberalism; Nyliberalism; Politikerförakt; Regeringspolitik, borgerlig 1976–1981; Skattepolitik

- 8110 **Föredrag.** // Handelsanställdas förbund. Kongress (18 : 1981 : Malmö), Protokoll. – 1983. – S. 153–158
Äo: Ekonomisk politik; Fördelningspolitik; Jämlikhet; Löntagarfonder; Människors levnadsvillkor; Nyval; Regeringskrisen 1981; Skattepolitik; Utbildningsfrågor; Ådalen 1931
- 8111 **Förslag om ny statsminister.** // Riksdagens protokoll. – 1980/81:144, s. 7
Äo: Nyval; Val av statsminister
- 8112 **[Generaldebatt om nordiskt samarbete].** // Nordisk råd. Session (29 : 1981 : Köbenhavn), Protokoll. – 1981. – D. 1, s. 120–121, 122, 124
Äo: Frihandel; Nordiskt samarbete
- 8113 **A global view of the political aspects of nuclear escalation.** // Public Hearing on Nuclear Weapons and Disarmament (1981 : Amsterdam), Before it's too late : the challenge of nuclear disarmament : the complete record of the Public Hearing ... organized by the World Council of Churches [held in the Free University, Amsterdam, 23–27 November 1981] / ed. by Paul Abrecht and Ninan Koshy. – Geneva : World Council of Churches, 1983. – S. 45–56
Äo: Brandtkommissionen; Europa; Gemensam säkerhet; Kapprustning; Kärnvapen; Kärnvapenkrig; Nedrustning; Supermakterna
- 8114 **Gunnar Sträng avtackas.** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – B, s. 166–170
Även publ.: Radikalen. // En bok om och till Gunnar Sträng / sammanställd av Frans Nilsson. 1981. S. 127–134. – Gunnar Sträng. // En levande vilja / Olof Palme ; [red.: Sven Ove Hansson]. 1987. S. 297–303 cf. 8701
Äo: Sträng, Gunnar
- 8115 **Innebörden av visst uttalande av försvarsministern om neutralitetspolitiken.** // Riksdagens protokoll. – 1981/82:17, s. 6, 8–9, 10–11
Äo: Gustafsson, Torsten; Neutralitetspolitik; Statsministerns ansvar

- 8116 **Kongressens avslutning.** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – D, s. 268–271, 272–278
Äo: Högerkrafternas propaganda; Löntagarfonder; Partiets inre arbete; Partikongressen 1981; Partipolitik, socialdemokraterna
- 8117 **Kongressens öppnande.** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – A, s. 33
Äo: Folkets hus i Stockholm
- 8118 **Partiprogrammet.** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – D, s. 156, 158–159
Äo: Marknadsekonomi; Partiprogram
- 8119 **Ett program för överlevnad :** [anförande vid Sparbankernas konferens Vårt ekonomiska läge i Stockholm den 11 mars 1981]. // Vårt ekonomiska läge. – 1981, s. 42–61
Äo: Biståndspolitik; Brandtkommissionen; Ekonomisk tillväxt; Fattigdom, världsekonomi; Kapprustning; Livsmedelsförsörjning; Nord-syd-dialogen; Skuldskrisen; U-länderna; Världsekonomi
- 8120 **Radioduellen mellan Fälldin och Palme replik för replik.** // *Tempus.* – 2(1981):12, s. 1–2, 4
Äo: Allmän tilläggspension; Budgetunderskott; Ekonomisk politik; Pension; Regionalpolitik; Skattepolitik; Utlandsupplåning
- 8121 [Stadgeutskottets yttrande angående förfarande vid lika röstetal efter votering]. // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – D, s. 183–184, 187, 188
Äo: Partiets inre arbete
- 8122 **Den svenska representationen i mötet i Cancun.** // Riksdagens protokoll. – 1981/82:17, s. 15–16, 17, 18, 18–19, 19, 20
Äo: Regeringen Fälldin 3; Statsministerns skyldigheter

- 8123 **Sverige vid sidan av EG** : Olof Palme vid Tetra Pak-dagarna i Lund den 9 november 1981. – Stockholm : Socialdemokraterna, 1982. – 14 s. – (Internationell information / Socialdemokraterna ; 1982:1)
Även publ.: Sverige vid sidan av EEC. // Palme själv : texter i urval / redigerad av Sven Ove Hansson. 1996. S. 158–160. [Utdrag]
cf. 9601
Äo: EG; Europafrågor; Neutralitetspolitik; Sverige och EG; Världshandel
- 8124 **Tal av Olof Palme**. // Beklädnadsarbetarnas förbund – textil, konfektion, läder. Kongress (2 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1982. – S. 339–354
Äo: Arbetslöshet; Facklig-politisk samverkan; Kärnvapenkrig; Partipolitik, socialdemokraterna; Regeringspolitik, borgerlig; Strukturomvandling; Sydafrika; Tekoindustrin
- 8125 **Tal av Olof Palme**. // Landsorganisationen i Sverige. Kongress (20 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – D. 2, s. 1417–1432
Även publ.: Löntagarfonder. // En levande vilja / Olof Palme ; [red.: Sven Ove Hansson]. 1987. S. 141–147. [Utdrag]. – Löntagarfonder. // Palme själv : texter i urval / redigerad av Sven Ove Hansson. 1996. S. 145–149. [Utdrag]
cf. 8701, 9601
Äo: Anti-fackliga kampanjer; AP-fonder; Arbete; Arbetslöshet; Blandekonomi; Ekonomisk politik; Kapitalbildning; Löntagarfonder; Nyliberalism; Regeringspolitik, borgerlig
- 8126 **Tal av Olof Palme**. // Statsanställdas förbund. Kongress (3 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – S. 191–205
Även publ.: Utdrag ur Olof Palmes tal vid Statsanställdas förbunds kongress den 13 augusti 1981. Stockholm : Socialdemokraterna, 1981. 6 s. (Internationell information / Socialdemokraterna ; 1981:2)
Äo: Ekonomisk politik; Fredsrörelsen; Kommunism; Kärnvapenfri zon i Norden; Marknadsekonomi; Mänskliga rättigheter; Nyliberalism; Offentliga sektorn; Politikens jantelag; Regeringspolitik, borgerlig
- 8127 **Tal av Olof Palme**. // Svenska livsmedelsarbetareförbundet. Kongress (13 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – S. 226–237
Äo: Ekonomisk politik, moderaterna; El Salvador; Guatemala; Högerkrafterna; Jämställdhet; Nyval; Regeringskrisen 1981; Rättvisa; Skattepolitik

- 8128 **Tal av Olof Palme.** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – A, s. 15–19
Äo: Ekonomi; Ekonomisk politik; Partipolitik, socialdemokraterna; Politikens jantelag; Politisk ledning; Regeringspolitik, borgerlig
- 8129 **Tal av Olof Palme.** // Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund. Kongress (16 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1982. – S. 265–286
Äo: Barn; Ekonomisk politik; Försvaret; Kapprustning; Kärnvapen; Kärnvapenfri zon i Norden; Kärnvapenkrig; Mattson, Lisa; Nyliberalism; Partipolitik, socialdemokraterna; Politikens jantelag; Sextimmarsdag
- 8130 [**Tal av partiordföranden Olof Palme.**] // Svenska metallindustriarbetareförbundet. Kongress (31 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – D. 2, s. 786–800
Även publ.: Tal av Olof Palme. // Vägval – välfärd eller egoism. Stockholm : Svenska metallindustriarbetareförbundet, 1981. S. 18–38. – Högers idéer. // En levande vilja / Olof Palme ; [red.: Sven Ove Hansson]. 1987. S. 45–62. [Utdrag]. – SAF-kampanjerna. // Palme själv : texter i urval / redigerad av Sven Ove Hansson. 1996. S. 150–157. [Utdrag] cf. 8701, 9601
Äo: Anti-fackliga kampanjer; Demokrati; Facklig-politisk samverkan; Frihet; Hatets och illviljans kolportörer; Högerkrafterna; Lundin, Bert; Marknadsekonomi; Nykonservatism; Nyliberalism; Näringslivet och arbetarrörelsen; SAF:s kampanjer; Svenska arbetsgivareföreningen; Ådalen 1931
- 8131 **Tal av partiordföranden Olof Palme.** // Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund. Kongress (23 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1982. – S. 315–323
Äo: Ansvar; Argentina; Demokrati; Diktatur; Framtidstro; Kapprustning; Kärnvapenkrig; Nyliberalism; Ondska; Partipolitik, socialdemokraterna; SAF:s kampanjer; Timerman, Jacobo; Tortyr; Ungdomsfrågor
- 8132 **Ubåtskränkningen 1981** : tal vid möte på Sergels torg den 6 november 1981. // En levande vilja / Olof Palme ; urval: Hans Dahlgren ... ; [redigering: Sven Ove Hansson]. – Stockholm : Tiden, 1987. – S. 367–370
cf. 8701
Äo: Kapprustning; Kärnvapen; Neutralitetspolitik; Sverige och Sovjetunionen; Ubåtskränkningar

- 8133 **Utrikes- och biståndspolitik.** // Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Kongress (28 : 1981 : Stockholm), Protokoll. – 1981. – A, s. 56–66
 Äo: Centralamerika; Fredsrörelsen; Kapprustning; Kärnvapen; Kärnvapenfri zon i Norden; Nedrustning; Neutralitetspolitik; Polen; Socialistiska internationales; Supermakterna
- 8134 **Utrikes- och handelspolitisk debatt.** // Riksdagens protokoll. – 1980/81:98, s. 50–59, 68–70, 73–74
 Även publ.: Podrá haber "represiones moderadas", pero no existen "muertes moderadas" / traducción de Lucía Sobredo. // Suecia y América Latina : antología de documentos políticos / selección y coordinación: José Goñi. Buenos Aires ; Stockholm, 1987. S. 156–158. [Utdrag]
 cf. 8703
 Äo: Avspänningspolitik; Centralamerika; El Salvador; Kapprustning; Kärnvapenfria zoner; Nedrustning; Nicaragua; Supermakterna; Sydafrika; Södra Afrika
- 8135 **Wenig optimistisch** : europäische Sicherheitspolitik in den 80er Jahren : [Rede gehalten vor einem Gesprächskreis der Friedrich-Ebert-Stiftung, 19. November 1981 in Bonn]. // Sozialdemokratischer Pressedienst. – 36(1981):224, s. 5–9
 Även publ.: Europäische Sicherheitspolitik. // Olof Palme : "Er rührte an die Herzen der Menschen" : Reden und Texte / zusammengestellt von Freimut Duve. Reinbek bei Hamburg, 1986. S. 136–144
 cf. 8601
 Äo: Avspänningspolitik; Europa; Kapprustning; Kärnvapen; Kärnvapenkrig; Nedrustning; Palmekommissionen; Supermakterna; Säkerhetspolitik
- 8136 **Vi måste hejda katastrofen!** : [ur anförande vid socialdemokraternas försvars- och säkerhetspolitiska konferens i Stockholm den 16 mars 1981]. // Aktuell information från Stockholms arbetarekommun. – 1981:2, s. 4
 Äo: Försvaret; Kapprustning; Kärnvapenfri zon i Norden; Kärnvapenkrig; Nedrustning; Säkerhetspolitik
- 8137 **Vissa ekonomisk-politiska åtgärder.** // Riksdagens protokoll. – 1981/82:3, s. 21–22, 24–25, 26, 27–28; 1981/82:23, s. 86–94, 97–98, 100–101, 116–118, 122–123
 Äo: Borgerliga regeringar och löntagarna; Ekonomisk politik; Mervärdeskatt; Pension; Regeringspolitik, Fälldin 3; Riksdagens arbete; Räntepolitik; Ungdomsarbetslöshet

Artiklar

- 8138 **Centern marscherar åt höger.** // Aftonbladet. – 1981-02-12, s. 2
Äo: Blockpolitik; Regeringspolitik, Fälldin 2; Skattepolitik
- 8139 **Därför spräckte Bohman regeringen.** // Dagens nyheter. – 1981-05-09, s. 2
Äo: Blockpolitik; Ekonomisk politik, moderaterna; Partipolitik, moderaterna; Regeringskrisen 1981; Skattepolitik
- 8140 **Fint i Solberga – även i hållregn.** // Stockholmstidningen. – 1981-11-03, s. 10–11
Äo: Förortsliv; Solberga
- 8141 **Ja, vi driver jämställdheten :** Olof Palme svarar Berit Rollén. // Aftonbladet. – 1981-04-01, s. 2
Även publ.: ”Ja, vi driver jämställdheten – men borgarna försämrar för kvinnorna”. // Palme och kvinnorna / Annette Kullenberg. 1996. S. 138–139
Äo: Jämställdhet; Kvinnor på arbetsmarknaden; Offentliga sektorn
- 8142 **Återupprätta historien och skapa en framtid.** // Uppsala arbetarekommun 80 år : [specialtidning] till Uppsala arbetarekommuns 80-årsjubileum. – 1981, s. 1
Äo: Branting, Hjalmar; Intellectuella och socialdemokratin; Kommunalsocialism; Regeringspolitik, borgerlig; Uppsala arbetarekommun

Intervjuer

- 8143 **Aktiv miljöpolitik kan stoppa miljöförstörelsen** / Lennart Johnsson. // Sjömannen. – 51(1981):6, s. 223–224
Äo: Arbetsmiljö; Miljöförstöring; Svavelföreningar
- 8144 **Bara med löntagarfonder kan vi ta oss ur krisen** / Elon Johanson. // LO-tidningen. – 61(1981):5, s. 7
Äo: AP-fonder; Facklig-politisk samverkan; Kapitalbildning; Löntagarfonder

- 8145 **Ekonomiska krisen ett argument för nedrustning** / Bo Inge Andersson. // LO-tidningen. – 61(1981):8, s. 6
Äo: Fredsrörelsen; Kapprustning; Kärnvapenkrig; Nedrustning; Palme-kommissionen; Vapenexport
- 8146 **”Industrin ska prioriteras – där är jag på företagets sida”** / Lars Eklund. // Veckans affärer. – 17(1981):21, s. 68–69
Äo: Ekonomisk politik; Löntagaraktier; Offentliga sektorn; SAF:s kampanjer; Skattepolitik; Sysselsättningspolitik; Ungdomsarbetslöshet
- 8147 **Intervju med Olof Palme** / Irina Gardenina. // Nyheter från Sovjetunionen. – 41(1981):9, s. 2–3
Äo: Brezjnev, Leonid; Kärnvapenkrig; Palmekommissionen; Sovjetunionen; Sverige och Sovjetunionen
- 8148 **Ja till sänkt marginalsatt – men inte på de villkor regeringen ställt upp.** // Affärsvärlden. – 1981:12, s. 31–33
Äo: Blandekonomi; Ekonomisk politik; Marginalsatt; Offentliga sektorn; Skatteavdrag; Skattepolitik
- 8149 **”Der NATO-Beschluß erhöht die Kriegsgefahr”** / Werner Heine. // Konkret. – 1981:4, s. 19–23
Äo: Europa; Kapprustning; Kärnvapen; Kärnvapenkrig; Nedrustning; Palmekommissionen; Supermakterna
- 8150 **Ny industripolitik för ökad civil produktion** / Gudrun Hjelte. // Metallarbetaren. – 92(1981):17/18, s. 9
Äo: Försvaret; Försvarsindustri; Industripolitik; JAS-projektet; Vapenexport
- 8151 **Palme direkt till Genève: Jag är nöjd** / Knut Grahnquist. // Expressen. – 1981-04-25, s. 11
Äo: Regeringskrisen 1981; Skattepolitik
- 8152 **Palme om nya regeringen** / Sigfrid Leijonhufvud. // Expressen. – 1981-05-24, s. 2
Äo: Ekonomisk politik; Nyval; Regeringskrisen 1981; Skattepolitik; Valet 1982

- 8153 **Palme talar allvar** / Johan Ehrenberg. // ETC. – 1981:10, s. 3–12
Även publ.: *Palme talar allvar* / Johan Ehrenberg. // *Delar av historien om mig och världskapitalismens fall* / J. Ehrenberg. 1985. S. 72–91
Äo: 1968; Centralamerika; Ekonomisk tillväxt; Försvarsindustri; Kapprustning; Löntagarfonder; Makt; Socialistiska internationalen; Statens roll; Vapenexport; Ägande
- 8154 **Ett samhälles framtid mäts mycket i hur barn har det** / Birgitta von Otter. // *Aktuellt i politiken* (s). – 1981:16, s. 2–3
Äo: Barn; Blandekonomi; Framtidstro; Löntagarfonder; Marknadsekonomi; Partikongressen 1981; Politisk ledning
- 8155 **”Själva kan vi inte göra Norden kärnvapenfritt”** / Eva Hamilton. // *Nyhetsmagasinet 7 dagar*. – 1981:29, s. 8–9
Äo: Europa; Fred; Fredsrörelsen; Kapprustning; Kärnvapenfri zon i Norden; Nedrustning; Neutronbomber; Supermakterna
- 8156 **Step by step towards disarmament** / Rodny Öhman. // *World Marxist review*. – 24(1981):5, s. 103–106
Äo: Europa; Kapprustning; Kärnvapen; Kärnvapenfri zon i Norden; Kärnvapenkrig; Nedrustning; Palmekommissionen
- 8157 **Ta supermakternas förslag om nedrustning på allvar** / Carin Rosstrup-Lundquist. // *Stockholmstidningen*. – 1981-11-26, s. 15
Äo: Fredsrörelsen; Kapprustning; Kärnvapen; Nedrustning; Supermakterna
- 8158 **Vi vinner valet på plånboksfrågorna** / Gunnar Fredriksson, Sverker Lindström. // *Aftonbladet*. – 1981-09-13, s. 10–11
Äo: Ekonomi; Ekonomisk politik; Iran/Irak-konflikten; Kärnvapenfri zon i Norden; Löntagarfonder; Nyliberalism; Näringslivet och socialdemokratien; Partipolitik, socialdemokraterna; Pension
- 8159 **”Visst har vi ett alternativ”** / Lars Thalén. // *Aftonbladet*. – 1981-01-04, s. 2
Äo: Löntagarfonder; Partipolitik, socialdemokraterna; Regeringen Fälldin 2; Samarbete med centerpartiet

1981

Det är inte svårt att se hur socialismen har djupa rötter i mänskliga erfarenheter och idéer från tider långt innan de sociala och ekonomiska omständigheterna skapade arbetarrörelsen. Vi kan kalla det en upplyst kristen och humanistisk tradition.

Jag vill peka på två grundläggande tankar, som båda fick en revolutionär innebörd genom detta budskap och som varit de mänskliga framstegens beledsagare genom seklerna.

Det första tanken är alla människors lika värde.

Den andra är att var och en bör handla så som han vill att andra skall handla mot honom.

Det är inte svårt att visa hur dessa tankar fått stor betydelse för den demokratiska socialismen, hur de har utvecklats i arbetarrörelsens demokratiska vardag, hur de har varit vägledande i det praktiska reformarbetet.

Ur det s.k. ”moraltalet” på partikongressen den 1 oktober 1981.¹

I januari 1981 installerades republikanen Ronald Reagan som USA:s president. Tillsammans med den konservativa engelska premiärministern Margaret Thatcher förespråkade han en ekonomi och ett samhälle starkt präglad av de marknadsekonomiska krafternas fria spel. De s.k. nyliberala idéerna fick ett allt starkare fäste, också i den svenska debatten. Mot detta reagerade Olof Palme. I den ekonomiska debatten i riksdagen den 9 juni sade han: ”Den s.k. nyliberalismen, som egentligen är en utomordentligt gammaldags ideologi, bygger enligt min mening på en förkrympt människosyn. Den utgår ifrån att det i stort sett bara är ekonomiska bevelkesgrunder som styr människors handlande. Den tycks tro att det nästan uteslutande är egoismen som driver människorna.” I Sverige menade han att moderaterna och Svenska arbetsgivareföreningen gav ”detta idéarv allt större utrymme”. Därmed angrep man ”den offentliga sektorn, välfärdspolitiken, inkomstutjämnningen, stödet till sysselsättningen”. Man riktade sig ”mot själva grundvalen för de idéer som vi brukar förbinda med folkhemstanken [...]. Man vill egentligen förkväva något av det som vi upplever som de mest grundläggande gemensamma värdena i en demokrati, nämligen människors vilja att samverka som medborgare i ett solidariskt

¹ 8106

samhälle.” Moderaterna och arbetsgivarna företrädde därför, menade Olof Palme, ”en ren konfrontationspolitik, en politik som gynnar de starka, de välbeställda, de framgångsrika, på andra människors bekostnad.”² På Metals kongress synade han Svenska arbetsgivareföreningens agerande och kunde konstatera att deras propaganda ofta var ”vulgär och förgrovad”. Och han sade: ”Jag tror efter de studier vi gjort [det] är korrekt att säga att Arbetsgivareföreningens propagandister i mycket framstår som hatets och illviljans kolportörer mot svensk arbetarrörelse [...]”.³

När Gösta Bohman och moderaterna i samband med regeringskrisen i maj 1981 lämnade Fälldins andra regering gick Olof Palme till hårt angrepp mot ”fem års misslyckad borgerlig ekonomisk politik”. På Livsmedelsarbetareförbundets kongress sade han: ”I själva verket är det ett skammens fögderi som moderaterna lämnar efter sig. De har kört svensk ekonomi i botten [...]. Enligt vår mening har moderaternas monumentala inkompetens när det gäller att styra landets ekonomi gjort att den ekonomiska utvecklingen i Sverige varit avsevärt sämre än i jämförbara länder. Vad moderaterna åstadkommit i sitt fögderi kommer vi som representerar de vanliga medborgarna att behöva många år för att reda upp.”⁴

Under 1981 stod nedrustningsfrågorna i centrum för Olof Palmes arbete, främst vid den s.k. Palmekommissionens möten. I riksdagens utrikespoliska debatt den 18 mars 1981 sammanfattade han: ”Under hela efterkrigstiden har många av världens mest lysande hjärnor varit engagerade i arbetet med att försöka tygla den militära teknologin och åstadkomma verklig nedrustning. Inget annat problem har rönt så mycken uppmärksamhet i Förenta nationerna eller andra internationella fora. Ändå fortsätter kapprustningen. Det tycks som om vi helt enkelt drivs mot kärnvapenkrig av rörelsekraften i militärteknologin själv. Det här låter pessimistiskt, och det är det också. Jag tvekar inte att säga att vi lever i dårskapens dagar. Jag är fast övertygad om att såvida vi inte gör något drastiskt kommer den okontrollerade kapprustningen att leda till en kärnvapenkatastrof.” Men Olof Palme såg också hopp inför framtiden: ”Det är att allmänheten, medborgarna, folket i tid får tillgång till fakta i målet, tar reda på vad som verkligen håller på att drabba oss alla, och att därmed den allmänna opinionen tvingar politikerna att skaffa sig kontroll, stoppa

² 8109

³ 8130

⁴ 8127

kapprustningen och börja nedrusta.” Och han varnade: ”Kapprustningen kommer att fortsätta och kommer att leda till vår förintelse, om inte vi alla arbetar tillsammans för att hejda katastrofen.”⁵

Vid ett protetsmöte på Sergels torg den 6 november sade Olof Palme: ”Det gick som en isande vind över landet i går när svenska folket fick besked om att den grundstötta sovjetiska ubåten i Blekinge skärgård sannolikt innehöll kärnvapen. Det skapade oro, bestörtning och vrede hos människorna.” Han fortsatte: ”Den [...] ger oss en skrämmande påminnelse om hur nära vi befinner oss avgrunden, hur stor risken är för ett kärnvapenkrig.”⁶

⁵ 8134

⁶ 8132